

polgárság. Csak a szövetkezési alapu román polgárság kialakulása lehet szerinte egészséges s ezért a társulási szellem, a kereskedői szövetkezés az, amit ápolnia kell. (Jordáky Lajos)

AZ ÜDÜLÉS ÉS SZÓRAKOZÁS TÁRSADALMI MEGSZERVEZÉSE. A francia Néparcvonal kormányra jutása előtt a pihenésnek és szórakozásnak nem volt Franciaországban társadalmi megszervezettsége. A 40 órás munkahét bevezetése természetesen felvetette a szabad idő racionális kihasználásának a problémáját. Leo Langrange, az első néprfronti kormány üdülésügyi államtitkárát illeti meg a franciaországi intézményesített pihenés megszervezésének az érdeme.

Az üdülés társadalmi megszervezése francia megfogalmazásában természetesen nem jelenti az egyéni szabadidő felhasználásának állami ellenőrzését, mert csak utmutatást és segítséget szolgáltat az egyénnek arra hogy könnyebben juthasson a kultura javaihoz, valamint egészsége ápolásához. Így az üdülésügyi minisztérium kedvezményes vasuti jegyeket biztosít szabadságukra menő dolgozóknak, csoportutazásokat szervez, 400 menedékházat emelt, a hatáskörében működő országos sporttanács 253 sporttér, uszoda felállítását vette tervbe. Ezenkívül olcsó színházjegyekkel (szabadtéri előadásokkal) próbálja a francia nép művelődési igényeit kielégíteni. Az intézményesített üdülés Oroszországban az állami szakszervezeti szervek irányítása alatt áll. A hatásköre kiterjed úgy a művészetek, mint a tudományok népszerűsítésére, sportra, turisztikára, kulturparkok és kulturházak megszervezésére. A cári Oroszország egyáltalán nem ismerte a tömegsportot, miután ennek a munkaidő megrövidítése s a fizetési szabadság az előfeltétele. Jelenleg 9 millió férfi és nő sportol az U. R. S. S.-ben. Ugyancsak nagy munkát fejtenek ki a kulturális nevelés terén a munkásklubok, a kulturházak és kulturparkok. A színjátszásnak, melynek célját a népi lelki egység összekovácsolásában látják, óriási jelentőséget tulajdonítanak. A professzionális színjátszás mellett 53.950 műkedvelő egyesület működik.

NIETZSCHE ÉS AZ ANTISZEMITIZMUS. A mai Németország szereti Nietzschét saját nagyemberének tartani. Szerintük u. i. a nemzeti-socializmusnak az akaraterő filozófiája az alapja. *Alfred Baumler*, Nietzsche egyik magyarozója a legmagasabb egyetemi kitüntetéseket kapta meg, mert *ad usum delphini* közzétett egy kiadást Nietzsche műveiből, mely ügyesen megtisztítva és megszűrve, a jelen politikai kurzus elvi alapjának tűnik. *Fritz Giese*, egy másik professzor pedig kerekén kijelenti, hogy a Harmadik Birodalom Nietzsche leghőbb vágyainak beteljesülése. Ezen a kisajátításon nem kevéssé ütköznek meg azok, akik igyekeztek elmélyíteni a Sils-Maria-i remete tanításait. Kétségtelen, hogy a nemzetiszocializmus néhány ideológiai követelménye elég közel esik Nietzsche némely különösen kedves tételéhez. Másrészt viszont mély szakadék tántog a nietzschei és a mai német regresszió elmélete között. Ezek egyike az antiszemitizmus kérdése is.

Nietzsche egész közelről látta a németországi antiszemitizmus születését, melyben egyébként mostohatestvére, *Dr. Foerster Bernhard* 1879 körül jelentős szerepet játszott. S ha eltávolodott mesterétől, Wagner-től közvetlenül a beyreuthi sikerek után, ez bizonyos mértékben azért történt, mert észrevette, mily szemtelenül kaparintja meg a nacionalizmus és antiszemitizmus a wagneri művészetet. Abban az időben, mikor mostohatestvére első antiszemita akcióját szervezte — egy 270.000 aláírással ellátott kérvényt, mely a zsidóknak a közigazgatásból és közokta-